

Pædagogisk grundlag

TRANBJERG Dagtilbud

LÆREPLAN vol 1

Til forældre og personale

En synlig og levende læreplan	2
Børnesyn	4
Dannelse og børneperspektiv	6
Leg og børnefællesskaber	8
Det pædagogiske læringsmiljø hele dagen	10
Børn i udsatte positioner – NEST som metode	12
Sammenhæng med børnehaveklassen	14
Det psykiske, fysiske og æstetiske børnemiljø	16
Læring og de 6 læreplanstemaer	18
Forældresamarbejde	22
Inddragelse af lokalsamfundet	24
Lovpligtige uvildige tilsyn	26
Vidensdeling og de sociale medier	27

En synlig og levende læreplan

I Tranbjerg Dagtilbud er læreplanen vores fælles fundament for det pædagogiske arbejde med børnene. Den er udviklet af personalet med input fra alle afdelinger og bliver omsat til praksis for at vores fælles praksis lever op til Dagtilbudsloven. Læreplanen gør en forskel, når den påvirker børnenes læringsmiljø, og derfor bruger vi dialog- og evalueringsmaterialer, der hjælper os med at omsætte den til handling.

Læreplanen beskriver vores overordnede børnesyn og de vigtigste aspekter af vores pædagogik. Som forældre får du indsigt i, hvad vi lægger vægt på i arbejdet med børnene. For personalet fungerer den som en guide til god kvalitet i pædagogiske, arbejde. En fælles læreplan bliver udmøntet forskelligt i afdelingerne, da praksis altid er målrette den børnegruppe den enkelte afdeling/team arbejder med.

Læreplanen er opdelt i to dele: 'Læreplan vol. 1', som henvender sig både til forældre og personale, og 'Læreplan vol. 2', er målrettet personalet og fokuserer på samarbejdet og kompetenceudvikling. Når vi bruger begrebet 'team', refererer det til de medarbejdere, der arbejder sammen på en stue, eller i dagplejen til dagplejere i legestuegrupperne.

God læselyst

På dagtilbuddets vegne – Mette Ruggaard, DTL.

(red. sep. 2024)

Understøttelse, så børnene oplever nærværende relationer

Alle børn, der starter i Tranbjerg Dagtilbud, skal føle sig set, hørt og mødt af autentiske og engagerede voksne, som de kan stole på og have tillid til. Organisatorisk arbejder vi med børnene i små og store fællesskaber i løbet af dagen. Det enkelte barn kan dermed opnå overblik over dagen og en omsorgsfuld voksenrelation.

Opdelingen understøtter ligeledes børnenes kompetencer i at danne relationer og indgå i større fællesskaber. Vi sætter rammer og små mål for læringsmiljøer, hvor der blandt børnene skabes en samhørighedsfølelse, så det enkelte barn oplever sig som del af et fællesskab.

Hvordan understøtter vi, at alle børn oplever social samhørighed?

Når vi deler børnene op i grupper (legegrupper og aktivitetsgrupper), er det med øje for, at børnene øver sig i at være en del af den lille gruppe mhp. at blive kompetent til at indgå i den store gruppe. Fokus er, at alle børn skal opleve sig selv som en del af fællesskabet, og at samhørighedsfølelsen skal gro i børnene. Det er vores ansvar som voksne at skabe miljøer, hvor denne følelse kan opstå. Det betyder, at vi i hverdagsaktiviteter, f.eks. i samlinger, giver børnene mulighed for at øve sig i at lytte, blive lyttet til, fortælle, udvise og modtage omsorg og at stille spørgsmål.

- *Vi tilpasser aktiviteterne og læringsmiljøerne efter børnenes behov.*
- *Vi følger børnenes spor og har fokus på at alle børn skal have lige betingelser.*
- *Vi sørger for en god modtagelse af nye børn.*
- *Vi er nysgerrige på os selv og vores handlinger – hvor og hvordan vi skal stille os bedst, for at imødekomme børnenes behov for trivsel og udvikling.*
- *Vi producerer og dokumenterer data, når vi anvender observationer, SOS-modellen, SMTTE, logbøger, børnenes produktioner, børnecitater.*
- *Vi arbejder dataorienteret, når vi har børnenes ressourcer i fokus i vores pædagogiske drøftelser.*
- *Vi arbejder med vores pædagogiske tilgang til børnene ved f.eks. at være undersøgende i forhold til både vores egne og andres handlinger. I den forbindelse anvender vi f.eks. refleksionssparring.*
- *Vi arbejder målrettet med relationen til både barnet og familien, hvor vi skaber en tillidsfuld og åben relation.*

Vores børnesyn er altid udgangspunkt for vores praksis

Når vi arbejder med læringsmiljøer i Tranbjerg Dagtilbud, stiller vi os altid spørgsmålet: Hvordan gavner hverdagen og det enkelte tiltag børnene? Det at være barn har værdi i sig selv. Det betyder, at vi værner om og bidrager til børns ret til at være børn, til at lege og til at blive livsduelige. Vi har således blik for, at vores aktiviteter skaber et børneliv med plads, tid og ro til at være barn. Vi ser børnene som kompetente og selvstændige mennesker med ret til medbestemmelse.

- *Vi er nysgerrige på børnenes tanker og oplevelse af deres hverdag.*
- *Vi inddrager børnene i beslutninger og følger børnenes spor og initiativer.*
- *Vi evaluerer og reflekterer over vores aktiviteter og læringsmiljøer.*
- *Vi værner om en nær og tillidsskabende relation til børnene.*
- *Vi har positive forventninger til, at børnene altid gør deres bedste.*
- *Vi tilpasser udfordringerne alt efter børnenes kompetencer, da det skaber fundamentet for børnenes mulighed for at lære og udvikle sig.*

I Tranbjerg Dagtilbud arbejder vi for, at børnene oplever og erfarer deres demokratiske stemme. Børnene er aktive medskabere af deres læring og udvikling inden for de rammer, vi som voksne har ansvaret for at skabe. Børnenes oplevelse af indflydelse og af at blive taget alvorligt er en del af den tidlige dannelsesproces, ligesom oplevelsen af medbestemmelse og at blive lyttet til også medvirker til at lægge grunden til forståelsen af demokrati.

Børnenes eget perspektiv og ret til medbestemmelse

Alle børn skal have medbestemmelse i og indflydelse på hverdagen. Børns medbestemmelse og perspektiver er en vigtig forudsætning for børns læring. Det gælder dels i forhold til deres omverden, dels i forhold til at vide og erfare, hvem de er i verden. Det er de voksne i børnenes liv, der har ansvaret for at skabe forudsætningerne for børnenes socialisering ind i verden.

- *Vi har blik for alder, udvikling, individuelle behov og anerkender barnets følelser, samtidig med at vi fastholder krav til barnet.*
- *Vi ser barnets hensigt og griber så vidt muligt barnets ideer.*
- *Vi voksne er gode rollemodeller, der støtter barnet i at lære de sociale spilleregler og at indgå i forskellige fællesskaber.*

Hvordan arbejder vi med at fremme børnenes egen stemme?

- *Vi lytter og er nysgerrige på børns forslag og ideer.*
- *Vi følger børnenes spor og aflæser børnenes intentioner.*
- *Vi imiterer og benævner de små børns initiativer og handlinger.*
- *Vi taler med børnene om, hvordan de er sammen.*
- *I samværet med børnene støtter vi deres udvikling ved henholdsvis at gå foran, bagved eller ved siden af børnene.*
- *Når vi observerer børnenes lege og samvær, er vi dels optaget af, hvad de siger, dels hvad deres kropssprog viser.*
- *Vi sammensætter legegrupper, bordplaner m.v., så børnene oplever fællesskaber, hvor de er trygge i at være sig selv, og hvor de har mod til at sige deres mening.*

I Tranbjerg Dagtilbud har børnefællesskabet stor betydning, da det er i relationer til andre, at følelsen af at høre til opstår. I børnefællesskabet er det muligt for barnet at føle sig trygt. Vi vægter plads til barnets gåpåmod med respekt for sig selv og andre. Vi vægter børnenes leg, hvor de i deres selvinitierede lege afprøver og håndterer forskellige roller og positioner. Vi arbejder rammesættende, hvor vi sammensætter grupper af børn med henblik på at etablere relationer mellem børnene. Vi har her øje for børnenes nærmeste udviklingszone (NUZO).

Alle børn skal have mulighed for at være en del af et børnefællesskab

Vi er derfor opmærksomme på børnenes indbyrdes relationer og de rammer og muligheder, vi som voksne tager ansvar for at give børnene:

- *Vi er fleksible i vores organisatoriske planlægning i forhold til børnenes legerelationer og forslag til leg.*
- *Vi sætter rammer med øje for nye legerelationer børnene imellem.*
- *Vi tager ansvar for, at børnene er i trygge og ligeværdige legerelationer, hvor de har mod på og mulighed for at afprøve nye roller.*
- *Vi deltager og guider børnene i legen. Hvis legen er udfordret, griber vi ikke for hurtigt ind. Vi observerer legen og ser, hvad der sker. Vi støtter og trækker os, når legen er genetableret.*
- *Vi har øje for børnenes alder og udvikling, når vi guider børnene i legen.*
- *Vi drager omsorg for, at børnene øver sig i de forskellige roller og positioner og kan håndtere følelsen, når barnet må vente på tur, følge et andet barns intention eller være vedholdende for at være med i legen.*

Muligheder for mangfoldigt fællesskab og medbestemmelse

- *Vi etablerer læringsmiljøer på tværs af alder, køn og kultur, hvor børnene har mulighed for at lege selvstændigt og har medbestemmelse.*
- *Vi skaber gode betingelser for fællesskab og medbestemmelse, og at børnene oplever sig som vigtige aktører i vores fælles hverdag.*
- *Hvert barn har et tilhørsforhold til sin stue eller sin gruppe, hvor barnet har sit eget rum og spiseplads.*

DET PÆDAGOGISKE LÆRINGSMIJØ HELE DAGEN

I Tranbjerg Dagtilbud arbejder vi målrettet med det pædagogiske læringsmiljø og de pædagogiske indsatser. Vores pædagogiske faglighed kommer til udtryk i vores rutiner, vokseninitierede aktiviteter, at følge børnenes sporg og i børnenes spontane leg.

Læringsmiljø, der igennem hele dagen styrker børnenes kompetencer

- *Vi følger børnenes spor ift. at tilpasse udfordringer i læringsmiljøerne.*
- *Vi går forrest, ved siden af eller bagved, alt efter hvad børnene viser os, de har brug for i deres udvikling og trivsel.*
- *Vi er nærværende og i øjenhøjde i relation med børnene.*
- *Vi er opmærksomme på alle de små stunder i løbet af hele dagen, der giver mulighed for dialog, opmærksomhed og udvikling hos børnene.*

Læringsmiljøer i hverdagsrutinerne

I de daglige rutiner anvender vi sproget og dialogen i samvær med barnet. Vi støtter børnene verbalt i deres selvhjulpenhed, f.eks. i garderobe- og puslesituationer, men stimulerer også barnets følelsesmæssige tilknytning og sproglige udvikling. Vi evaluerer og reflekterer jævnligt over de daglige rutiner for at skabe så gode læringsmiljøer for børnene som muligt. Vi spørger for eksempel:

- *Hvordan er vi fleksible i vores arbejdsgange for at imødekomme læring og trivsel hos børnene i afdelingens struktur, f.eks. ift. mødetider?*
- *Hvor ofte forstyrre vi børnenes leg i vores rutine?*
- *Hvordan kan vi være nærværende og til stede for børnene i en travl hverdag?*
- *Hvordan starter og slutter vi dagen, så børnene føler sig trygge?*
- *Hvordan ser de fysiske rammer ud?*
- *Hvordan håndterer vi overgange?*

Fra mål til udmøntning i praksis

Målet er, at børnene får en oplevelse af at være betydningsfulde og har en vigtig funktion i fællesskabet omkring de fælles rutiner. Vi er optaget af, hvordan børn får øje på hinandens kompetencer ved fælles opgaver og dermed lysten til at lykkes sammen. I samværet med børnene omkring udførelse af rutinerne får vi ligeledes en indsigt i børnenes oplevelse af hverdagen hos os.

Vi vægter, at børnene skal være en aktiv del af hverdagen. De har alle en vigtig rolle i at få dagligdagens rutiner til at fungere. Børnene har opgaver, som understøtter stuens hverdag og aktiviteter:

- *Selvhjulpenhed i hverdagen (barnets oplevelse af mestring)*
- *Borddækningsrutiner (samarbejde om vores måltider)*
- *Sangkuffert (selvforståelse og kognitiv læring)*
- *Temauger (fordybelse, forståelse af ord, begreber, emner)*
- *Rollelege (sætter rammen for legen, med og uden guidning)*
- *På tur (gå samlet, trafik, frihed under ansvar, f.eks. ved at løbe til lygtepæle)*
- *Konstruktionslege (klodser, Lego, dæmninger på legeplads m.v.)*
- *Børnefællesskaber (modtagelse af nye børn, være en god ven)*

BØRN I UDSATTE POSITIONER

NEST SOM METODE

Børn kan befinde sig i en udsat situation af mange forskellige grunde og i kortere eller længere perioder. Det er helt naturligt, at et barn i en periode kan gennemgå en svær tid i sin udvikling; dette nødvendiggør dog ikke, at barnet forbliver i en udsat position. Det er vigtigt, at både forældre og personalet støtter barnet gennem disse udfordrende perioder.

For at give børn de bedste forudsætninger arbejder vi med principper fra NEST som metode. NEST står for "Nurturing Early Skills Together" og er en pædagogisk tilgang, der fokuserer på at skabe inkluderende læringsmiljøer. NEST fungerer både som en forebyggende indsats for periodevis udsatte børn og som en støtte for de børn, der i længere tid kan have brug for ekstra opmærksomhed i forhold til deres trivsel og udvikling.

NEST-metoden i vores hverdagspraksis

NEST-metoden er en pædagogisk tilgang, der skaber inkluderende læringsmiljøer for alle børn. I vores afdelinger arbejder vi med NEST for at sikre, at både børn med og uden særlige behov udvikler sig sammen. Metoden fokuserer på differentieret deltagelsesmuligheder, visuelle redskaber og struktur, så alle børn får mulighed for at trives og udvikle sig ud fra deres individuelle forudsætninger.

Visuelle støtter i hverdagsrutiner

NEST skaber visuelle støtter, der hjælper børnene i deres daglige rutiner. For eksempel i samling, hvor børnene visuelt kan se, hvad dagen skal indeholde. Deres navne eller billeder bruges til at guide dem i forhold til, hvilken gruppe de skal være i. Denne visuelle støtte gør det lettere for børnene at forstå og navigere i dagens aktiviteter, hvilket fremmer deres selvstændighed og trivsel.

Børnesyn i NEST

NEST bygger på et børnesyn, der anerkender, at børn gør, hvad de kan, og at det er de professionelle, der må tilpasse deres metoder og tilgang. Børn er mere ens end forskellige, og derfor er det vigtigt, at de, når det er muligt, lærer og udvikler sig sammen. De professionelle bliver aldrig færdige med at øve sig, hvilket understøtter en kontinuerlig udvikling af både pædagogisk praksis og børns læring.

Kvaliteten i interaktionen understøtter trivsel og udvikling

- *Der er tillidsvækkende, tydeligt og fagligt dygtigt personale i afdelingerne, som ser mulighederne og er fleksible i deres pædagogiske tilgang.*
- *Den voksne har ansvaret for at møde børn respektfuldt og selvreflekteret. Det betyder at møde alle børn positivt med omsorg, rummelighed, en tydelig forventning og at stille passende krav på børnenes præmisser.*
- *Vi organiserer vores hverdag ud fra hvad børnene kalder på og har brug for.*
- *Vi guider medhjælpere og nyt personale, så de har den nødvendige forståelse og viden om, hvad det enkelte barn har brug for ift. at blive imødekommet.*
- *Vi italesætter nye metoder, er nysgerrige, ift. hvilke indsatser der kan justeres.*
- *Vi tager imod sparring fra kollegaer og samarbejdspartnere, så vi kan udvikle os i rollen sammen med barnet, så kvaliteten i vores arbejde giver barnet de bedste forudsætninger for trivsel og udvikling i et inkluderende fællesskab.*
- *Vi arbejder løbende på vores fysiske læringsmiljøer og rutiner, så de i større grad understøtter børnemiljøets behov.*
- *Vi drøfter løbende børnenes trivsel og udvikling med forældrene og samarbejder med dem om at udarbejde fælles indsatser. Målet er at sikre, at barnet får den bedste understøttelse både hjemme og hos os.*

SAMMENHÆNG MED BØRNEHAVEKLASSEN

I forbindelse med førskolearbejdet udgør læreplanen fundamentet for det pædagogiske læringsmiljø. Hver afdeling har sin egen lokale struktur for førskolearbejdet og indgår derudover i et samarbejde på tværs af afdelingerne.

Vi arbejder med børnenes sociale relationer, f.eks. i forbindelse med Fri for Mobberi, som handler om at være en god ven, at kunne lytte til andre og udvise empati. Vi støtter fællesskabsfølelsen, når børnene hjælper hinanden og klarer tingene sammen og i kraft af hinanden. Vi øver turtagning ved samling eller i legen. Vi udfordre børnene i at være modige; at turde række hånden op og fortælle. Vi stimulerer børnenes nysgerrighed på andres fortællinger. Vi arbejder med, at børnene skal kunne modtage og handle på kollektive beskeder.

Vi arbejder med børnenes personlige udvikling og kendskab til sig selv: Hvem er jeg, hvor bor jeg, og hvem er med i min familie. Hvad er jeg god til, hvornår siger jeg pyt, og hvad øver jeg mig på. Vi arbejder med børnenes modenhed, hvor vi styrker nysgerrigheden til at møde nyt. Endvidere arbejder vi med selvhjulpethed, herunder at pakke turtaske, gå på toilettet og tørre sig selv. Vi støtter børnenes udvikling af selvstændighed, samtidig med at børnene skal kunne følge de voksnes anvisninger.

Vi arbejder med børnenes kommunikation og sprog, hvor vi bl.a. anvender READ. Forskning viser, at når voksne dagligt læser for børnene og taler med dem om det læste, fremmer det børnenes sprog og læseudvikling.

Vi arbejder med børnenes viden om natur, udeliv og science, hvor vi f.eks. arbejder med trafiksikkerhed, når vi cykler på tur. Hvert forår mødes kommende skolebørn ved Tranbjerg Sø og Naturcenteret. Formålet er, at børnene får kendskab til og oplevelser med deres kommende skolekammerater igennem aktiviteter i naturen.

Vi arbejder med børnenes krop, sanser og bevægelser, f.eks. hvor vi mødes med børnene på tværs af afdelingerne til en lille fodboldturnering, hvor vi som regel kan observere, at flere børn kan genkende hinanden.

Vi arbejder med børnenes kultur, æstetik og fællesskab, f.eks. når børnene maler deres eget portræt, laver teater, besøger kunstmuseum, lære om mangfoldighed, og hvad fællesskaber med andre børn indebærer.

I Tranbjerg har vi et tæt og forpligtende samarbejde mellem skole og dagtilbud. Et udvalg bestående af ledelse fra skole og dagtilbud planlægger flere pædagogiske tiltag på tværs af dagtilbud og skole, f.eks. besøgssdag på skolen for kommende skolebørn.

I oktober/november afholder vi forældresamtaler, som tager udgangspunkt i samspil i hjerne og hjerte (læs nedenfor). Til samtalen taler vi om, hvad der går godt, og hvad det enkelte barn skal have støtte til i forhold til skolestart. Dagtilbuddet har derfor en forventning om, at forældre er deltagende i indsatserne, så alle børn får de bedste betingelser for en god skolestart.

Forberedelse til skole – for børn med særlige behov

Efter afholdelse af forældresamtaler informerer børnehaven skolen om det enkelte barn. PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) inddrages i rådgivningen om det rette skoletilbud til barnet. Skolelederen træffer den endelige afgørelse om kommende skoletilbud. Som et forberedende tiltag involverer afdelingen skolen løbende. I juni mødes dagtilbud, skole, PPR og forældre om overlevering af de børn, der har særlige behov.

Beskrivelse af dialogmaterialet: *Samspil i hjerne og hjerte*

FORMÅL – At fremme børns sociale og følelsesmæssige udvikling gennem et kommunikationsredskab, der involverer forældre, pædagoger og lærere.

MÅL – At indsamle data om børns trivsel for at forstå deres styrker og udfordringer. At styrke samarbejdet mellem hjem og institution gennem meningsfulde forældresamtaler.

METODE – *Observation:* Pædagoger observerer børns adfærd for at indsamle relevante data.

SAMTALER – Data bruges i forældresamtaler til at diskutere barnets udvikling.

FORÆLDREINVOLVERING – Vi opfordrer forældre til at deltage aktivt i samtalerne for at støtte deres barns trivsel og læring.

EVALUERING – Effekten af redskabet vil løbende blive vurderet for at sikre positiv indflydelse på børns udvikling.

DET PSYKISKE, FYSISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Vi har fokus på børnenes oplevelse af de fysiske rum og stiller dem spørgsmål herom. Vi arbejder med at skabe rum, som appellerer til børns nysgerrighed og lyst til at udforske deres omverden ude som inde. Det kan være både fysiske rum, aktivitetsrum i løbet af dagen samt planlagte tiltag og børneinddragelse. Vi arbejder med både børne- og vokseninitierede lege, hvor der er plads til fordybelse, leg og fysisk aktivitet.

Vores fysiske rammer understøtter børnenes muligheder for læring

Vi skaber læringsmiljøer, hvor:

- *Fysisk motorisk leg og kreativitet kan udfoldes.*
- *Funktion i forhold til indretning er tydelig og understøtter børnenes leg og udvikling.*
- *Det æstetiske er indbydende for sanserne.*
- *Der er åbne døre og mulighed for at lege på tværs, hvilket medfører samhørighedsfølelse.*
- *Det psykisk børnemiljø styrkes ved, at vi besøger hinanden i huset, så vuggestuebørn kommer i børnehaven og omvendt.*
- *Mangfoldighed skaber rummelighed blandt børn og voksne.*
- *Børnene bliver mødt som en vigtig del af fællesskabet.*

Regler skal ikke sætte begrænsninger for børnenes læringsmiljøer

Målet er at skabe et børnemiljø og en kultur, som tager udgangspunkt i og tilgodeser børnenes behov og vækker deres interesse for læring. Vi skal derfor være opmærksomme på, at de regler, som vores kultur og organisering indeholder, ikke begrænser de gode læringsmiljøer for børnene. Læringsmiljøet kan ubevidst være forbundet med regler, der ikke tilgodeser børnenes behov.

Som fagprofessionelle skal vi derfor reflektere over både vores kultur og organisering og sikre, at begge dele er baseret på en professionel tilgang. Ubevidst kan regler, som f.eks. hvordan børnene skal sidde, når de spiser, komme fra en privat erfaring eller præference. Vi skal altid være nysgerrige på både egne og andres tilgange og opmærksomme på, at vores mål altid er at være professionelle og tilgodese børnenes behov.

BAMSESKADESTUE

Det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i Børne- og Socialministeriets pædagogiske mål, hvor hvert læreplanstema beskriver sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

I Tranbjerg Dagtilbud skal alle børn have mulighed for at udforske deres omverden. Børn er forskellige og lærer på forskellige måder, og vi stiller dem passende udfordringer. Udfordringer, som vækker deres nysgerrighed på verden, får dem til at stille undrende spørgsmål og giver dem mulighed for at eksperimentere. Børnenes erfaringer skaber grundlag for deres videre læring, derfor er det vigtigt, at børn har mulighed for at gøre sig erfaringer, og at disse understøttes. For at skabe gode læringsrum skal børnene motiveres og stimuleres, da det har betydning for, at de kan tilegne sig viden og udvikle deres kompetencer. Børn har brug for voksne, der sætter rammer, guider og har mål for børnenes udvikling og trivsel. Vi er opmærksomme på i den store gruppe af børn at tage udgangspunkt i det enkelte barns behov for læring.

Organisering, der fremmer en sammenhæng med læreplanstemaerne

Læring foregår som en naturlig del af hverdagen og med udgangspunkt i de seks læreplanstemaer. Vi arbejder ligeledes med fordybelsesperioder, hvor vi går i dybden i læringsmiljøerne baseret på børnenes spor. Nye tiltag bliver afprøvet, hvilket skaber ny læring både hos børn og voksne. Disse tiltag bliver en del af vores kommende læringsmiljøer for børnene.

De seks læreplanstemaer

1. Alsidig personlig udvikling	4. Social udvikling
2. Kommunikation og sprog	5. Krop, sanser og bevægelse
3. Natur, udeliv og science	6. Kultur, æstetik og fællesskab

Vi arbejder med de 12 pædagogiske mål på afdelingsniveau, når vi sætter fokus på et tema og evaluerer, om vores indsats og dermed læringsmiljøer lever op til de 12 mål. Vores indsats og evaluering vil være baseret på de 12 pædagogiske mål og indikatorer, som kan læses på følgende sider. De 12 pædagogiske mål kommer fra dagtilbudsloven, og eksemplerne er udarbejdet af Aarhus Kommunes Børn og Unge. De citeres på side 15,16 og 17.

6 læreplanstemaer – 12 pædagogiske mål

Kommunikation og sprog

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Indikatorer

Eksempel – Personalet benytter et nuanceret sprog for at specificere helt præcist, hvad de taler om. Sproget er passende og samtidig udfordrende i forhold til børnenes alder og færdigheder.

Eksempel – Personalet navngiver mange forskellige genstande og handlinger.

Eksempel – Opfordrer børnene til at fortælle om oplevelser, de har haft.

Krop, sanser og bevægelse

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Indikatorer

Eksempel – Personalet etablerer et miljø/aktiviteter, der stimulerer sanseapparatet.

Eksempel – Arrangerer lege, hvor der indgår labyrintsans-, følesans- og muskel- og ledsans-stimuli.

Eksempel – Arrangerer gyng-, cykle-, hoppe- og tumlelege.

Eksempel – Arrangerer stille sanseaktiviteter med kroppen i ro (fx mindfulness).

Eksempel – Personalet navngiver forskellige genstande og handlinger.

Social udvikling

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Indikatorer

Eksempel – Personalet involverer aktivt børnene i at løse deres konflikter og problemer.

Eksempel – Hjælper børnene med at sætte ord på problemer og finde gode løsninger.

Eksempel – Roser børn, som hjælper andre børn, eller samarbejder om fx at bygge et tårn.

Eksempel – Legetøj som børnene kan relatere til, herunder fx et bredt udvalg af madvarer.

Natur, udeliv og science

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Indikatorer

Eksempel – Personalet tilbyder læringsmiljøer og materialer, der muliggør erfaringer og eksperimenter med naturens kredsløb og med at genbruge, genanvende og reducere forbrug.

Eksempel – Sorterer affald, tager på genbrugsstation, laver forsøg med nedbrydelighed og har kompost.

Eksempel – Konstruerer skulpturer, insekthoteller og fuglekasser af natur- og genbrugsmaterialer.

Eksempel: Synliggør vand- og elmålere, så børnene kan følge forbrug, og inddrag dem i, hvad besparelser skal føre til.

Kultur, æstetik og fællesskab

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i lige-værdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Indikatorer

Eksempel – Personalet tager afsæt i den mangfoldighed og diversitet, der er i børnegruppen, og bruger dette som en ressource.

Eksempel – At synge sange på mere end et sprog, spille musik fra forskellige kulturer, benytte tegnsprog for nogle ord.

Eksempel – Lave teaterforestillinger med børnene om forskellige kulturer.

Eksempel – Kreative tegne- eller maleprogrammer på en tablet, eller deltagelse i danse- eller motionsvideoer.

Alsidig personlig udvikling

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.

MÅL – Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Indikatorer

Eksempel – Håndterer konfliktlösingsproblemer på en rolig og relevant måde samt lytte, indtil barnet er færdig med at tale.

Eksempel – Personalet kommunikerer med hinanden, for at sikre at der ikke er dele af stuen, som ingen har overblik over, også når de arbejder med det enkelte barn eller en lille gruppe.

Eksempel – Opdager under en rundkreds, hvornår børn har behov for fysisk aktivitet og handler på dette.

Eksempel – Børnene lærer at spise selv, tage flyverdragt på, vaske hænder efter toiletbesøg.

Udviklingen sker i samarbejdet

Vores mål er at skabe muligheder for, at forældre i Tranbjerg Dagtilbud kan tage et medansvar i det samskabende forældresamarbejde og opleve at blive vejledt i deres forælderrolle. Vi er opmærksom på vilkårene for det samskabende forældresamarbejdet, hvilke forudsætninger vi kan give forældre, for at de kan deltage i samarbejdet. Ligeledes hvilke kommunikationsredskaber vi som personale kan anvende for at fremme samarbejdet og undgå misforståelser. Vi har kigget på vilkårsrum, kommunikationsformer og adfærd, samt hvilke tilgange det kræver af os at lykkes med forældresamarbejdet.

Vores mål er at forældre oplever følgende:

- *Tilbydes en synlig og tilgængelig viden om, hvilke forventninger den enkelte afdeling har til forældresamarbejdet.*
- *Inviteres til at være medskabende i den fælles opgave.*
- *Bidrager til det fælles arbejdsfællesskab og tage et medansvar for, at fællesskab og læringsmiljø får gode vækstbetingelser i den enkelte afdeling.*

Vores forældrevejledning har fokus på:

- *At vi deler generel viden om børns udvikling.*
- *At vi stiller spørgsmål til forældre, som giver anledning til refleksion over egen rolle som forældre.*
- *At vi spørger ind til forældres viden om deres barn for at opnå viden, der kan anvendes i den pædagogiske indsats.*

Vi støtter det samskabende forældresamarbejde og forældrevejlederrollen ved bl.a. at have tilgængelig og synlig viden:

- *Fysiske pjecer i afdelingen og opslag på Aula med viden og information om forventninger til samarbejdet, overgange, sygdom m.v.*
- *En kultur i afdelingerne, hvor forældre bidrager med deres viden om deres barn, og hvor denne viden inddrages i samarbejdet omkring barnet.*
- *Aula: Hverdags- og vidensbaserede beskrivelser: Hvorfor gør vi, som vi gør.*

Forventninger til udmøntningen af den vejledende forældredialog:

- *At forældrene i samarbejdet med personalet skaber fælles refleksion og finder frem til den løsning, der gavner barnet bedst.*
- *At personalet anerkender forældrenes indsats og italesætter både tiltag, der er gavnlige, og når tiltagene ikke er gavnlige.*
- *At personalet stiller spørgsmål, som skaber refleksion hos forældrene, så de selv kan finde frem til løsninger på problemstillinger.*
- *At personalet sammen med ledelsen er opsøgende i forhold til forældre, som kan have svært ved forældresamarbejdet.*
- *Udøve kommunikation, som kan hjælpe med at finde frem til løsninger på problemstillinger:*
 - *Bevare kontakt, til trods for at kommunikationen kan være svær.*
 - *Indkalde til møder, hvor samarbejdet bliver drøftet og fulgt op på.*

Samarbejde et fælles ansvar

Hver afdeling inviterer til forældremøder og samtaler. Forældremøderne giver indblik i husets praksis. Her bliver de faglige tanker bag den pædagogiske praksis med børnene præsenteret. Forældredeltagelse er vigtig, da man kan understøtte personalets tiltag og hjælpe sit barn med at øve kompetencer hjemme, som bruges i vuggestuens og børnehavens hverdag. Når forældre f.eks. øver selvhjulpethed derhjemme, har barnet bedre betingelser hos os.

I Tranbjerg Dagtilbud værdsætter vi samarbejdet i forældreråd og bestyrelsen. Det styrker forældresamarbejdet og støtter både ledelsen og afdelingerne i at skabe gode rammer for fællesskabet blandt forældrene.

I Tranbjerg Dagtilbud har vi stor tilknytning til lokalsamfundet. Vi gør bl.a. brug af plejehjem, bocenter, lokale legepladser, søen, kirken, og i distriktssamarbejdet har vi naturcenteret. Tranbjerg Naturcenter og et mindre skovområde er et samarbejde mellem skole, dagtilbuddet, SFO og Ung i Aarhus, som deler de økonomiske udgifter. Her udvikles et unikt og anderledes læringsmiljø for børn i et 0-18-årsperspektiv. Faciliteterne og grejbanken står til rådighed for alle borgere og institutioner i Tranbjerg.

Samarbejdspartnere i lokalmiljøer skaber gode læringsrum for børnene

I samarbejdet med plejehjemmet kommer børnene på besøg og synger sammen med de ældre. De slår katten af tønden, bruger plejehjemmets sansehaver og leger på deres græsplæner. Mødet mellem generationer giver anledning til historiefortællinger, nærvær, kendskab til forskellige aldre og glæde både for de ældre og børnene.

Formålet med naturcenteret er at udvikle forskellige læringsmiljøer, hvor børnene bliver præsenteret for dyr og deres livsbetingelser. I samarbejdet med naturvejlederen er der mulighed for at deltage i forløb som 'jord til bord', 'ruge kyllinger ud' m.m. Forløbene kan være af længere eller kortere varighed, alt efter hvilket forløb man vælger. Ledelse og vedligeholdelse af naturcenteret drøftes på distriktsmøderne mellem skoleleder, FU-leder og dagtilbudsleder. Ligeledes har vi tovholdermøder med naturvejlederen og personale fra dagtilbuddet. Organisering og forventningsafstemning bidrager til et forbedret naturcenter og målretter indsatsen til både lokalområdet og Tranbjerg Dagtilbuds børn ift. 0-18-årsperspektivet.

Bestyrelsen og forældreråd bidrager med netværk i forældregrupperne

I Tranbjerg arbejder forældre både i skolen og dagtilbuddet i et forældrefællesskab. Et fællesskab hvor tanken er, at alle forældre har noget at bidrage med i forhold til at sikre en trivselskultur rundt om den enkelte børnegruppe ift. et 0-18-årsperspektiv. De lokale forældreråd har mulighed for at låne afdelingernes udendørs- og indendørsfaciliteter. Det kan være til sommerfester, legepladsdage, overnatning for kommende skolebørn etc. Arrangementer, som understøtter børnenes trivsel og forældrenes kendskab til hinanden. Legepladsdage i weekenden giver en særlig anledning for nye forældre til at tilslutte sig forældregruppen og lære den at kende.

Når forældrefællesskabet mødes uden en formel dagsorden giver det mulighed for erfaringsudveksling, som kan berige forælderrollen. Forældre støtter overgangen til skolen, når de låner afdelinger til overnatning med storbørnsgruppen. Dette styrker sammenholdet mellem børnene, hvilket bidrager til en god skolestart. Når forældre deltager og bidrager, styrkes tilknytningen til afdelingen for både børn og voksne. Ligeledes oplever børnene at deres børnehuset også er forældrenes børnehus.

Aarhus Kommune gennemfører lovpligtige uvildige tilsyn af daginstitutioner for at sikre kvaliteten af den pædagogiske praksis og trygheden for børnene. Tilsynet har til formål at vurdere, om institutionerne lever op til de gældende lovgivninger og standarder for dagtilbud.

Hvorfor?

Tilsynet er vigtigt, fordi det sikrer, at børnene får et trygt og udviklende miljø, hvor deres trivsel og læring står i centrum. Det hjælper også institutionerne med at identificere styrker og forbedringsområder, hvilket bidrager til en kontinuerlig udvikling af den pædagogiske kvalitet.

Hvordan?

Tilsynet gennemføres af uvildige fagfolk, der vurderer institutionernes praksis ud fra anerkendte evalueringsværktøjer som ECCERS og ITERS. Tilsynet omfatter observationer af de pædagogiske aktiviteter, samtaler med personale og forældre og vurdering af de fysiske rammer. Resultaterne fra tilsynet bruges til at lave handleplaner, der kan forbedre kvaliteten i institutionerne.

Hvad er ECCERS og ITERS?

ECCERS (Early Childhood Environment Rating Scale) og ITERS (Infant/Toddler Environment Rating Scale) er værktøjer, der hjælper os med at vurdere kvaliteten af vores læringsmiljøer i afdelingen.

ITERS er designet specielt til spædbørn og småbørn. Det vurderer, hvordan vi opfylder deres unikke behov og understøtter deres udvikling i de tidlige år.

ECCERS fokuserer på børn i førskolealderen og ser på, hvordan vi skaber et stimulerende og læringsrigt miljø. Det vurderer ting som interaktioner mellem børn og voksne, de aktiviteter, vi tilbyder, og de ressourcer, vi har til rådighed.

I Tranbjerg Dagtilbud byder vi tilsyn velkommen. Vi oplever, at det giver os indsigt i vores "blinde vinkler" i praksis. Tilsynsmaterialet giver os klare indikatorer for, hvad der udgør god kvalitet i vores læringsmiljøer, som vi hele tiden stræber efter at skabe. Observationerne foregår over tre timer på en stue, hvorefter der er en tilbagemelding og drøftelse med en fagkonsulent fra forvaltningen. Disse dialoger bidrager til en lokal handleplan, som offentliggøres på vores hjemmeside. Handleplanerne bliver drøftet i forældrerådet/bestyrelsen. Dagtilbudslederen har ansvaret for at føre tilsyn med arbejdet med handleplanen.

VIDENSDELING OG DE SOCIALE MEDIER

Vi dokumenterer vores indsatser i både tekstform og billeder, som deles på Aula i de enkelte afdelinger. Hver uge bidrager to afdelinger til vidensdelingsmodellen, der derefter offentliggøres på vores Facebook- og Instagram-sider. Formålet med dokumentationen er at give viden og vejledning til både kolleger og forældre.

Vi værdsætter fællesskabet på sociale medier, hvor personale, forældre, studerende og andre interesserede kan følge med i vores aktiviteter. Det vigtigste for os er at kommunikere, hvad der sker i hverdagen. Vi ønsker at sikre, at vi forbliver til stede for børnene og ikke lader skærmtid tage fokus fra vores interaktioner med dem. Derfor øver vi os på, at det vi deler ikke behøver at være perfekt.

Vores sociale medier spiller en vigtig rolle i rekrutteringen af nye medarbejdere, hvilket er en stor udfordring for os nu og i fremtiden. Ved at fremhæve vores faglige og sociale fællesskab gør vi det lettere at tiltrække det personale, der ønsker at blive en del af vores team.

Alle bidrag til vores sociale medier er velkomne. Hvis du har materiale, du gerne vil dele, kan du kontakte Mette Ruggaard på merug@aarhus.dk med teksten i en mail og et vedhæftet billede. Vi understreger, at vi ikke viser børns ansigt på de sociale medier, og at de billeder, vi bruger i vores materiale og på hjemmesiden, er professionelle og godkendt af børnenes forældre.

Vidensdelingsmodel for Tranbjerg Dagtilbud

HVAD?

Eksempel – Cykeltur med storbørnsgruppen.

HVORFOR?

Eksempel – Børnene træner motorik, trafikfærdigheder og personlig udvikling.

BØRNEENS SPOR

Eksempel – Børnene glædede sig, passede på hinanden og nød madpakken. De var stolte af deres stærke ben.

HVORDAN KAN I SOM FORÆLDRE BIDRAGE?

Eksempel – Tag på cykelture for at støtte udholdenhed og skabe bevægelsesglæde.

REFLEKSIONER TIL NÆSTE GANG

Eksempel – Husk vand. Overvej at dele gruppen op for bedre overblik. Lad børn med lidt cykelerfaring øve sig hjemme.

facebook

Instagram

I Tranbjerg Dagtilbud er læreplanen vores fælles grundlag for pædagogiske tiltag for dagtilbuddets børn. Læreplanen er udarbejdet med input fra alle afdelinger.

Forventningen er, at indholdet i læreplanen bliver omsat til handlinger og sprog i vores hverdag.

Læreplanen skal være synlig og fysisk tilgængelig i afdelingerne for både personale og forældre. Vi har derfor udarbejdet en pjece, der skal give forældre og personale et grundlag for vores pædagogiske arbejde. Pjecen skal give et indblik i det fundament, som vi arbejder ud fra. Indblikket skal støtte et fælles udgangspunkt i det samskabende forældresamarbejde med fokus på den fælles indsats for børnene.

Mette Ruggaard, DTL, merug@aarhus.dk

TRANBJERG
Dagtilbud